

Opinnäytetyö AMK

Kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelma

2019

Antti Pietilä

VUOKRATYÖ LOGISTIIKKA- ALALLA

OPINNÄYTETYÖ AMK | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelma

Kesäkuu 2019 | 26 sivua, 2 liitesivua

Antti Pietilä

VUOKRATYÖ LOGISTIikka-ALALLA

Opinnäytetyön aiheena on vuokratyö logistiikka-alalla. Vuokratyön hyödyntäminen on yleistynyt laajalti yrityksissä vakituisten työpaikkojen sijaan. Vuokratyö on tarjonnut uudenlaisia mahdollisuuksia, mutta ei täysin ongelmitta. Opinnäytetyö pyrkii kuvaamaan vuokratyön yleistä luonnetta ja avaamaan sitä, millaista vuokratyö logistiikka-alalla on nyt ja tulevaisuudessa.

Opinnäytetyö on tehty verkkolähteitä hyödyntäen ja vuokratyöntekijöitä haastatellen. Haastattelut suoritettiin kirjallisella kyselyllä, johon haastateltavat vastasivat henkilökohtaisesti, mutta nimettömästi. Haastateltavien työtehtävät ja vuokratyöyritykset vaihtelivat. Kyselyssä oli kaikkiaan 20 kysymystä ja osallistujia oli yhteensä 15.

Verkkolähteistä ja kyselystä saaduista tuloksista on todettavissa, että vaikka vuokratyössä nähdään joitakin ongelmia, sitä pidetään hyvänä vaihtoehtona. Osa haastateltavista on kuitenkin viihtynyt vuokratöissä jo useamman vuoden.

ASIASANAT:

Logistiikka-ala, vuokratyö, vuokratyöntekijä

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Mechanical engineering

June 2019 | 26 pages, 2 pages in appendices

Antti Pietilä

RENTAL WORK IN THE FIELD OF LOGISTICS

The subject of thesis is rental work in the field of logistics. The usage of rental work has become more popular instead of permanent employment. Rental work has offered new kinds of possibilities, but not without problems. The objective of this thesis was to describe what rental work in the field of logistics is now and in the future.

The thesis was made using websites and by interviewing rental workers. The interviews were done using a written questionnaire, in which the interviewees answered personally, but anonymously. The job description and the company they worked for varied among the interviewees. The questionnaire had 20 questions and 15 workers took part in the questionnaire.

Based on the results of the websites and questionnaire it can be stated, that even though some problems can be seen in rental work, it is considered as a good option. Some of the interviewees have been working as rental workers for several years.

KEYWORDS:

Logistics, rental work, rental worker

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 YLEISTÄ VUOKRATYÖSTÄ	8
2.1 Vuokratyö tulevaisuudessa	9
3 TYÖTURVALLISUUS JA RISKIT	10
3.1 Työasu logistiikka-alalla	10
3.2 Riskit ja vaarat	10
3.3 Työterveydenhuolto.	11
4 TULOKSET	12
4.1 Työaika	13
4.2 Vuokratyöhön päätyminen	15
4.3 Vuokratyön hyödyt	16
4.4 Vuokratyön ongelmat	18
5 MIELIPITEET JA PALAUTE VUOKRATYÖSTÄ	21
5.1 Omat kokemukset	23
6 PÄÄTELMÄ	24
LÄHTEET	25
LIITTEET	26

Liite 1. Haastattelukysymykset

KUVIOT

Kuvio 1. Vuokratyön kolmikantasuhde	8
Kuvio 2. Oletko tyytyväinen vuokratyöyritykseen?	12
Kuvio 3. Oletko ollut monessa vuokratyöyrityksessä?	13
Kuvio 4. Millaista työpäivää teet?	14
Kuvio 5. Onko työsi henkisesti tai fyysisesti vaativaa vuorotyön takia?	14
Kuvio 6. Oletko koulutustasi vastaavissa töissä?	15
Kuvio 7. Kuinka kauan olet ollut vuokratöissä logistiikka-alalla?	16

Kuvio 8. Koetko saaneesi riittävän perehdytyksen eri työpisteissä?	18
Kuvio 9. Kohdellaanko vakituisia työntekijöitä paremmin?	19
Kuvio 10. Onko työlläsi merkitystä?	21
Kuvio 11. Oletko tyytyväinen työhösi?	21

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena on vuokratyö logistiikka-alalla. Työ pohjautuu verkkolähteisiin ja kyselyyn perustuvaan tutkimukseen, jossa on tarkasteltu kokonaisvaltaisesti vuokratyötä logistiikka-alalla.

Työn tavoitteena on esitellä vuokratyön luonnetta: sen historiallista taustaa ja sitä, millaista työ on nyt ja tulevaisuudessa logistiikka-alalla. Tarkastelun alla ovat muun muassa alalla toimivat vuokratyöyritykset, vuokratyöntekijöiden haastattelut sekä laki ja turvallisuus vuokratyössä. Haastattelut suoritettiin kirjallisella kyselyllä, johon osallistui 15 henkilöä. Työtehtävät, vuokratyöyritykset sekä työskentelyaika vuokratyöyrityksen palveluksessa vaihtelivat haastateltujen keskuudessa.

Vuokratyö on ollut paljon puhuttu aihe viime vuosina. Työn luonteen ei tulisi poiketa, vaikka työntekijä olisi vuokrattu, ja kohtelun työpaikalla tulisi olla tasa-arvoista muiden työntekijöiden kanssa. Tämä ei kuitenkaan aina toteudu.

Logistiikka-alalla vuokratyö kärsii suuresta vaihtuvuudesta, koska monille varasto- ja terminaalityö on väliaikaista esimerkiksi opintojen ohella. Suurin pula on erilaisista ammattikuljettajista, kuten jakeluauton kuljettajista. (Manpower 2019.)

Ammattikoulut.fi tiivistää logistiikan verkkosivuillaan seuraavasti:

”Logistiikka tarkoittaa tavaroiden ja palveluiden toimitusketjun hallintaa. Logistiikka termillä viitataan yleensä yritysten ja organisaatioiden logististen toimintojen näkyvimpään osaan eli tavaroiden kuljetukseen ja varastointiin. Logistiikan eri osa-alueisiin kuuluu myös mm. jakelu, toiminnanohjaus, kuljetukset, ostotoiminta, toimitusketjun hallinta, organisaatioiden toiminta sekä logistisen ketjun hallintaan liittyvä tiedonhallinto.”

Opinnäytetyö on tehty itsenäisesti ilman erillistä toimeksiantajaa, mutta Suomen Transval Oy on toiminut yhteistyössä ja tarjonnut informaatiota tarvittaessa.

Suomen Transval Oy on verkkosivujensa mukaan Posti Groupin omistama logistiikka- ja henkilöstöalan konserni, joka on perustettu vuonna 1994. Konsernin toiminta on jaettu kuuteen eri toiminta-alueeseen, joita ovat teollisuuspalvelut, varastopalvelut, terminaalipalvelut, konsultointipalvelut, henkilöstöpalvelut ja myymäläpalvelut.

Toimintaa koko Suomen lisäksi on Virossa ja Latviassa. Vuonna 2017 yrityksen liikevaihto oli 148 miljoonaa euroa. (Transval.)

Vuoden 2009 laman aikana yhtiöt ulkoistivat runsaasti toimintojaan ja näin Transval Oy sai laajennettua toimintaansa merkittävästi. Nykyään Suomen suurin sisälogistiikka-alan toimija onkin juuri Transval Oy työllistäessään yli 4000 henkilöä. (Transval.)

Kotisivuillaan Transval Oy kuvailee toimintaansa seuraavasti:

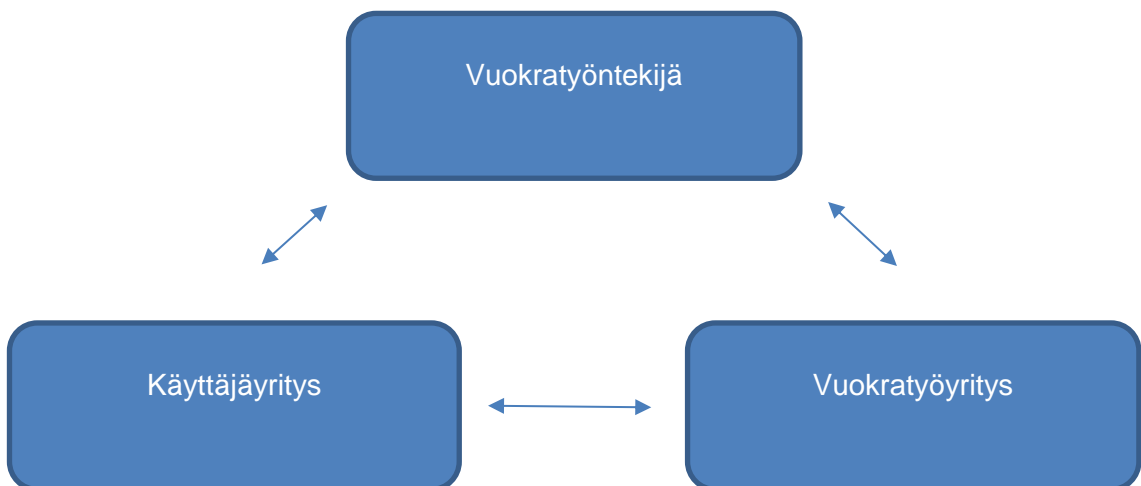
”Arvomaailmamme kiteytyy sanaan rehti. Arvostamme suoraselkäisyyden ja jatkuvan toiminnan kehittämisen lisäksi keskinäistä arvostusta ja yhteistyötä sekä innovatiivisuutta. Näiden arvojen toteutuminen näkyy jokapäiväisessä työssämme. Meille jokainen hetki on mahdollisuus tehdä asiat hieman paremmin. Koska logistiikassa jokainen hetki merkitsee.”

2 YLEISTÄ VUOKRATYÖSTÄ

Vuokratyön käyttö Suomessa alkoi kasvaa 1960-luvulla ensin telakkateollisuudessa, josta se laajeni muillekin aloille. Kovassa nousussa vuokratyö on ollut 1990-luvun lamasta lähtien, koska vakituisten työpaikkojen tarjoaminen on vähentynyt yrityksissä. (Ruottinen 2010, 9.)

Vuokratyön ajatuksena on, että yritys, joka tarvitsee työvoimaa, tilaa vuokratyöyritykseltä työntekijän. Käyttäjäyritys tekee sopimuksen siis vuokratyöyrityksen kanssa, ei vuokratyöntekijän kanssa. Osapuolia on yleensä kolme: käyttäjäyritys, vuokratyöyritys ja vuokratyöntekijä. (kuvio 1). (Työsuojelu 2016.)

Vuokratyöyritys veloittaa käyttäjäyritykseltä työntekijän palkan sekä sovitun suuruisen välityspalkkion. Osa yrityksistä veloittaa alansa työehtosopimuksen mukaan ja toiset tapauskohtaisesti.

Kuvio 1. Vuokratyön kolmikantasuhde.

Vuokratyöyrityksen vastuulla on hoitaa kaikki työnantajalle kuuluvat veloitteet, kuten palkanmaksu. Käyttäjäyrityksen vastuulla ovat perehdytys työpisteellä ja työn

valvominen. Vuokratyönantaja on velvollinen ilmoittamaan vapautuvista työpaikoista yrityksen sisällä. Myös käyttäjäyrityksen on ilmoitettava mahdollisista työpaikoista vuokratyöntekijöille, ja heillä on oltava mahdollisuus hakea niihin. (Työsuojelu 2016.)

2.1 Vuokratyö tulevaisuudessa

Tulevaisuudessa vuokratyövoiman käytön uskotaan nousevan yleisesti, erityisesti teollisuuden aloilla. Vuokratyön maine on vielä tällä hetkellä melko heikko, ja vuokratyöyrityksiin hakeutuvat suhtautuvat työhönsä varauksella, mutta tätä pyritään vähentämään. (Enersense 2018.)

Lehtonen kirjoittaa artikkelissaan vuokratyön tulevaisuuden näkymistä seuraavasti:

”Kokonaistyövoimasta henkilöstöpalveluala työllistää Suomessa noin prosentin, mikä on alle EU:n keskitason. Henkilöstöpalveluala on kuitenkin yksi nopeimmin kasvavista palvelualoista Suomessa, joten vuokratyövoiman osuus työvoimasta tulee kasvamaan. Kasvua odotetaan toimisto- ja taloushallinnon sekä metalli-, rakennus- ja varastotyön alalla.”

Enersense International Oyj:n vuonna 2018 tekemässä tutkimuksessa kävi ilmi, että työnantajat suhtautuivat huomattavasti positiivisemmin (45%) vuokratyön käyttöön kuin työntekijät (23 %). Työnantajista 70 % uskoi vuokratyön käytön kasvavan tulevaisuudessa. Työntekijöistä näin ajatteli 52 %. (Enersense 2018.)

3 TYÖTURVALLISUUS JA RISKIT

Ennen työn aloittamista vuokratyövoimaa tilaavan yrityksen on tiedotettava vuokratyöyritykselle vaadittavat ammattitaitovaatimukset ja muut työssä ilmenevät erityispiirteet. Työnantajalla on oikeus saada varmennus, että työntekijä on ammattitaitoinen ja soveltuva työhön. (Pam 2018a.)

Palvelualojen ammattiliitto PAM kirjoittaa verkkosivuillaan lyhyesti mutta ytimekkäästi: ”Vuokratyövoimaa käyttävä yritys on velvollinen noudattamaan työturvallisuuslain työnantajaa koskevia säännöksiä.”

3.1 Työasu logistiikka-alalla

Työehtosopimuksessa on sovittu, että palvelualoilla yleensä työnantaja hankkii työntekijöilleen työasun. Logistiikkatyöntekijöille asuun kuuluvat suoja- ja työpuku sekä työkäsiineet. (Pam 2018b.)

Palvelualojen ammattiliitto PAMin verkkosivuilla kerrotaan, että työkengistä ei yleensä ole puhetta: ”Työkenkiä ei työehtosopimuksissa yleensä kuitenkaan erikseen mainita. Tapaturmariski voi olla peruste sille, että työntekijällä on oltava tietynlaiset työkengät. Tällöin ne katsotaan turvavälineiksi, jotka työnantajan on aina kustannettava samoin kuin muutkin suojavälineet erilaisten altistumisten estämiseksi.”

3.2 Riskit ja vaarat

Riskeistä ja vaaroista palvelualojen ammattiliitto PAMin verkkosivuilla kirjoitetaan seuraavasti: ”Työhön liittyvät vaarat ovat ihmisen fyysistä tai psyykkistä terveyttä vaarantavia tekijöitä työpaikalla. Vaarojen arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa vaarat ennalta ja poistaa tai pienentää riskit ennen kuin sattuu tapaturma, tai työntekijän terveys kärsii.”

Mahdolliset vaarat ja riskit työpaikalla on arvioitava työnantajan puolesta. Ulkopuolisia arvioijia on käytettävä, mikäli työnantajan asiantuntemus ei ole riittävän suuri. (Pam 2018b.)

3.3 Työterveydenhuolto.

Työterveydenhuollosta PAMin sivuilla kerrotaan tiivistetysti: ”1.1.2009 voimaan tulleen uuden 4 momentin mukaan työn vastaanottajan on ilmoitettava tarpeellisessa laajuudessa työn aloittamisesta työpaikan työterveyshuollolle ja asianomaiselle työsuojeluvaltuutetulle.”

Työsuojelun valvontalain mukaan, mikäli yritys vuokraa ammattimaista työvoimaa, on sen tehtävä ilmoitus aloittamisesta asianomaiselle työsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. (Pam 2018a.)

4 TULOKSET

Haastatteluissa kävi ilmi (liite 1), että valtaosa vastanneista (73%) oli tyytyväisiä Transval Oy:hyn vuokratyöyrityksensä (kuvio 2).

Kuvio 2. Oletko tyytyväinen vuokratyöyritykseen?

Suomessa on satoja vuokratyöyrityksiä, joista suurin osa on kuitenkin melko pieniä. Suurimpia logistiikka-alan töitä tarjoavia vuokratyöyrityksiä ovat esimerkiksi Transval, Barona, Adecco, Manpower ja Carrot. Edellä mainituilla yrityksillä on toimintaa joka puolella Suomea. (Työnhakijalle 2016.)

Vuokratyöntekijöiden haastatteluista (liite 1) on nähtävissä, että yli puolet vastanneista oli työskennellyt jonkin muunkin vuokratyöyrityksen kuin Transval Oy:n kautta. Kaksi haastatelluista kertoi työskentelevänsä myös enemmän kuin yhden vuokratyöyrityksen palveluksessa samanaikaisesti (kuvio 3).

Kuvio 3. Oletko ollut monessa vuokratyöyrityksessä?

4.1 Työaika

Työsuojelun verkkosivuilla kerrotaan työajasta seuraavaa: ”Vuorotyössä vuorojen on vaihduttava säännöllisesti ja muututtava ennakolta sovituin ajanjaksoin. Yleensä vuorotyössä työvuorot seuraavat toisiaan välittömästi, mutta laki antaa mahdollisuuden myös enintään tunnin päällekkäisyyteen tai väliaikaan.

Töiden tulee kaikissa vuoroissa olla samanlaista ja työntekijän on tehtävä eri vuoroja. Vuorojen vaihtumisen tulee olla ennalta sovittu ja työntekijöiden on tiedettävä ennakolta vuoron kesto.”

Logistiikka-alalla vuorotyö on yleistä, koska tavara liikkuu jatkuvasti. Jatkuvat työajan muutokset vaikuttavat moniin sekä henkiseen että fyysiseen tasoon. Vuokratyötä tehdessä aivojen ja kehon toiminnossa tapahtuu hetkellisiä ja pysyvämpiäkin vaikutuksia, ja siksi riittävä lepo, terveellinen ravinto ja liikunta ovat tärkeitä. (Työterveyslaitos.)

Käytännössä kaikille paitsi yhdelle haastateltavista jatkuvat työajan muutokset vaikuttivat joko henkisesti tai fyysisesti. Osalla vaikutukset olivat nähtävissä kummallakin osalla alueella. 27 % vastanneista teki työssään vain yhtä kiinteää vuoroa (liite 1), joten heillä

työajan muutoksia ja niiden tuomia vaikutuksia ei juuri tapahtunut. Erityisluvalla yrityksissä ei tarvitse tehdä tiettyjä vuoroja, esimerkiksi yövuoroja (kuviot 4 ja 5).

Kuvio 4. Millaista työpäivää teet?

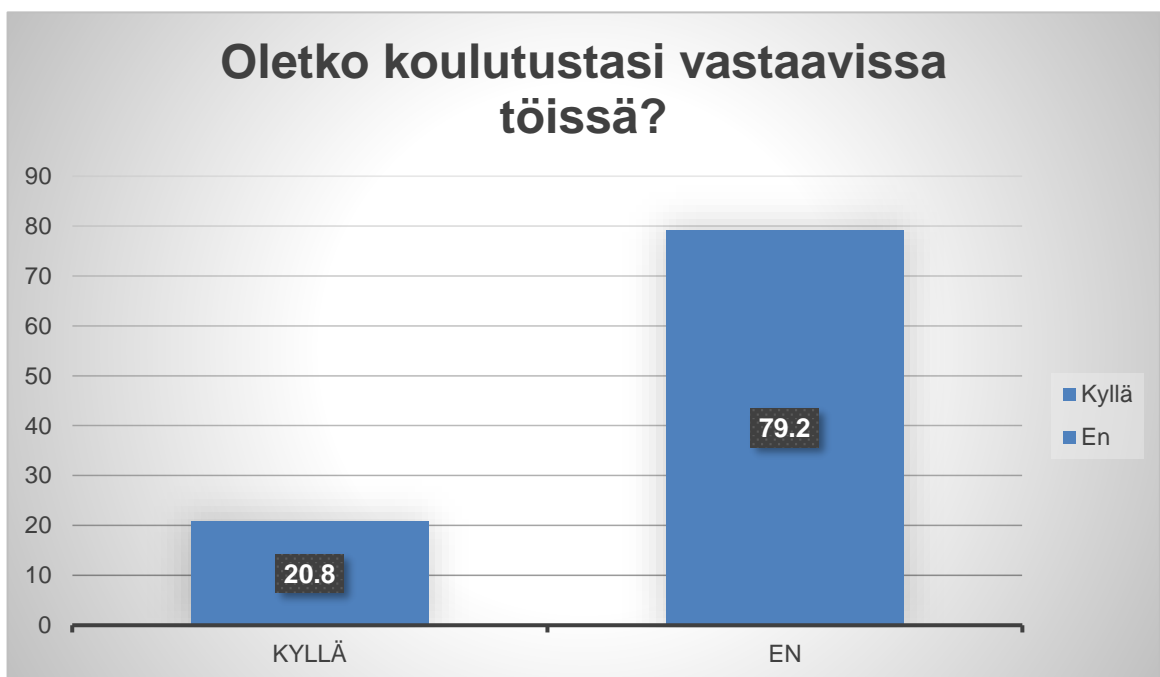

Kuvio 5. Onko työsi henkisesti tai fyysisesti vaativaa vuorotyön takia?

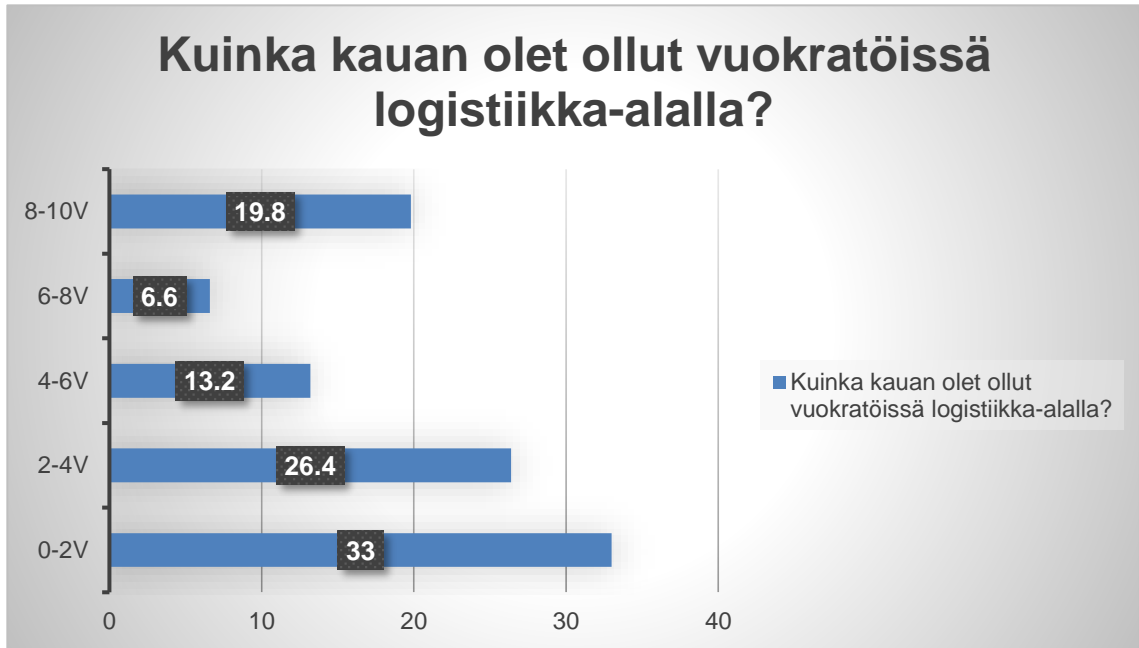
4.2 Vuokratyöhön päätyminen

Miksi vuokratöihin hakeudutaan? Vuokratyöyrityksen kautta työskentelevät mielletään usein henkilöiksi, jotka eivät ole päässeet vakituisiin töihin ja jotka ovat tästä syystä päätyneet vuokratyöläisiksi. Tämä voi selittää joitakin tapauksia, mutta esimerkiksi omalla kohdallani sekä kyselyyn vastanneiden keskuudessa taustalla ei ole edellä kuvatun kaltaisia tekijöitä. Haastatteluista kävi ilmi, että vuokratyöhön päätymiseen oli hyvin monenlaisia syitä.

Yleisin näistä oli opiskelu. Vuokratyön kautta kerrottiin olevan helppo tehdä töitä opintojen ohella. Nollatuntisopimuksella työskentelyn todettiin mahdollistavan sen, että työntekijällä on vapaus valita, minä päivinä hän voi tulla töihin. Logistiikka ei haastatteluiden perusteella ollut ala, johon valtaosa työntekijöistä oli kouluttautunut tai ollut parhaillaan kouluttautumassa (liite 1). Useampi vastanneista oli kuitenkin ollut monta vuotta logistiikka-alan vuokratöissä (kuviot 6 ja 7).

Kuvio 6. Oletko koulutustasi vastaavissa töissä?

Kuvio 7. Kuinka kauan olet ollut vuokratöissä logistiikka-alalla?

Toinen kyselyn tuloksissa esille tullut syy oli vapaus valita, kuinka paljon tekee töitä. Osa haastateltavista ei kaivannut säännöllisiä työaikoja tai kokenut tarvitsevänsä niin suuria tuloja, että tekisivät täyttä työviikko

4.3 Vuokratyön hyödyt

Vuokratyö pitää sisällään paljon hyvää sekä työnhakijan että työnantajan kannalta.

Vuokratyön hyödyt Manpower tiivistää näin: ”Vuokratyön käyttö tuo tarvittavaa joustavuutta ja parantaa reagointinopeutta, kun kysynnän muutoksia on yhä vaikeampaa ennakoida. Samalle se antaa harkinta-aikaa mahdolliselle työsuhteen vakinaistamispäätökselle.”

Henkilöstövuokraus mahdollistaa tavan työntekijän ja työnantajan tutustumisen toisiinsa. Vuokratyöntekijän tiedot ja taidot tulevat todetuiksi käytännön kautta, samoin molempien osapuolten sitoutuminen toisiinsa. Tällaista toimintatapaa kutsutaan nimikkeellä ”Try & Hire”, ja se pyrkii tuomaan joustavuutta ja helpottamaan mahdollisen työntekijän vakinaistamispäätöksen tekemistä. (Manpower 2019.)

Lehtonen kirjoittaa artikkelissaan hyvin vuokratyön hyödyistä:

”Työttömälle henkilöstövuokraus tarjoaa kanavan päästä töihin silloin, kun vakinaisia tai määräaikaisia työsuhteita yrityksissä ei ole tarjolla. Tilanteesta riippuen yritykset eivät aina palkkaa uusia työntekijöitä, vaikka työtä riittäisikin tehtäväksi. Henkilöstövuokauksen keinoin voidaan myös löytää helpommin ns. piilotyöpaikkoja, joita ei ole ilmoitettu julkiseen hakuun, millä on työllisyyttä lisäävä vaikutus.”

Mikäli työssä tarvitaan erityyppisiä lupakortteja, esimerkiksi trukkikorttia tai työturvallisuuskorttia, työnantaja voi järjestää korttikoulutukset. Koulutuksista saatuja lupakortteja on mahdollista hyödyntää myös muussa työelämässä. (Lehtonen.)

Työtehtävien laajuus ja hyvät yhteydet ovat selittäviä tekijöitä sille, miksi vuokratyö on hyvä vaihtoehto vaikeammin työllistyville henkilöryhmille. Näitä ovat esimerkiksi työkokemusta vailla olevat nuoret, kouluttamattomat maahanmuuttajat ja vajaatyökykyiset. (Lehtonen.)

Vuokratyö mahdollistaa lisäansioiden hankkimisen esimerkiksi osa-aikatyönä iltaisin tai viikonloppuisin, mikä on hyvä vaihtoehto vaikkapa opiskelijoille. Lisäansioiden lisäksi kertyy myös työkokemusta. (Lehtonen.)

Manpower kirjoittaa henkilöstövuokrauksen hyödyistä työnantajalle seuraavasti:

”Työvoiman vuokraus varmistaa toiminnan jatkuvuuden monenlaisissa olosuhteissa. Esimerkiksi poissaolot, sijaisuudet, määräaikaiset projektit tai alan ruuhkahuiput ovat tilanteita, jolloin osaavalle henkilöstölle voi tulla yllättäen lisätarvetta. Yritys voi tyypillisesti myös tarvita lisävoimaa vain osa-aikaisesti, esimerkiksi muutaman päivän kuukaudessa tai joitakin tunteja viikossa. Vuokratyöntekijän palkkaus on joustava vaihtoehto, joka mahdollistaa määräaikaisen, jatkuvan, kokoaikaisen tai osa-aikaisen työvoiman, kulloisenkin tarpeen mukaan.”

4.4 Vuokratyön ongelmat

Vaikka vuokratyön epäkohdat ja ongelmat ovat vähentyneet alkuajoista, kaipaa lainsäädäntö vielä selvästi parannuksia vuokratyöntekijän kannalta. Työnantajalle vuokratyö ei myöskään ole ongelmatonta. (Vuokratyöopas 2019.)

Vuokratyöntekijän kannalta hajanaiset ja vaihtuvat työvuorot aiheuttavat fyysisiä ja psyykkisiä ongelmia. Tulot ovat epäsäännölliset ja elämää on vaikea suunnitella etukäteen, kun työvuoroista ei ole varmuutta.

Vuokratyövoima saattaa yrityksestä riippuen kärsiä huonosta maineesta, mikä voi aiheuttaa kommunikointiongelmia vuokratyöntekijöiden ja talon omien työntekijöiden välillä. Huono maine voi näkyä myös eriarvoisena kohteluna työpaikalla. Haastateltavista 60 % koki, että vakituisia työntekijöitä kohdellaan ainakin osittain vuokratyöntekijöitä paremmin.

Perehdytys voi olla puutteellista, sillä työpiste ja työnkuva vaihtelevat jopa vain muutaman päivän välein. Työpisteen vaihtuvuus vaikeuttaa myös työntekijän sitoutumista työhönsä, mikä vaikuttaa työmotivaatioon ja näin ollen työtuloksiin. Tämä ei ole siis työnantajankaan etu. Haastatteluiden perusteella (liite 1) noin kolmannes vastanneista koki saaneensa riittävän perehdytyksen (kuviot 8 ja 9).

Kuvio 8. Koetko saaneesi riittävän perehdytyksen eri työpisteissä?

Kuvio 9. Kohdellaanko vakituisia työntekijöitä paremmin?

Kiireen keskellä yrityksen on helpompi tilata vuokratyöntekijä kuin palkata vakituinen työntekijä, jos hektinen jakso kestää vain esimerkiksi viikon. Näin tilaajayritys välttää irtisanomisiin tai määräaikaaisuuksiin liittyvät asiat. (Alfapal 2018.)

Se, millainen vuokratyöntekijä vuokratyöyrityksen kautta tulee, voi kuitenkin luoda ongelmia. ALFA henkilöstöpalvelujen verkkosivut avaavat asiaa näin:

”Koska varsinaisen rekrytoinnin tekee vuokratyöpalvelu, työntekijän valmiuksista kyseiseen työhön ei ole takuita. Tietenkin vuokratyöyritys tekee parhaansa, jotta yritys saa asianmukaisen ja ammattitaitoisen työntekijän. Joskus kuitenkin, esimerkiksi sesonkiaikana, työntekijäreservissä voi olla puutteita ja näin työpaikalle voi päätyä henkilö, joka ei ollenkaan vastaa odotuksia. Vuokratyöyritykselle maksettava hinta työntekijästä on luonnollisesti korkeampi kuin se olisi, jos työntekijä palkattaisiin yritykseen suoraan. Tämä voi kuitenkin olla kannattavaa, jos näin säästetään rekrytointi- ja sivukulukuluista.”

5 MIELIPITEET JA PALAUTE VUOKRATYÖSTÄ

Haastatteluissa ilmeni, että vuokratyöntekijöillä oli sekä positiivista että negatiivista sanottavaa työstään. Myönteisenä nähtiin se, että vuokratyö sopii hyvin opiskelijoille ja sellaisille henkilöille, jotka haluavat vapaammin valita työpäivänsä ja -vuoronsa. Myös joustavat työajat nähtiin etuna. Palkanmaksuun liittyvät ongelmat koettiin helposti ratkaistaviksi. Haastateltavat kokivat suurimmaksi positiiviseksi asiaksi sen, että Transval Oy tarjoaa logistiikka-alan vuokratöitä koko Suomessa, joten esimerkiksi vuokratyöntekijän muuttaessa toiselle paikkakunnalle työpaikan siirto yrityksen sisällä onnistuu helposti.

Kielteisiksi puoliksi nimettiin hajanaiset työvuorot ja epätietoisuus siitä, kuinka paljon töitä on tarjolla. Uralla eteneminen koettiin heikkona ja koulutusmahdollisuudet talon sisällä huonoina. Negatiivista oli vastanneiden mukaan myös tiettyjen, vain vakituksille työntekijöille tarkoitettujen etuuksien puute. Vastauksissa mainittuja etuuksia olivat muun muassa työterveydenhuolto, jota vuokratyöntekijöillä ei ole, sekä vakituisten työntekijöiden tuloihin nähden matalampi palkka samoista työtehtävistä huolimatta.

Parannettavaa oli työaikojen tasapuolisuudessa. Unirytmien vaihto 2-3 kertaa viikossa koettiin epämiellyttäväksi ja kuluttavaksi. Toinen parannuskohde oli yhteistyökyky talon työntekijöiden ja vuokratyöntekijöiden välillä. Vakituisten työntekijöiden ja vuokratyöntekijöiden välinen kommunikointi koettiin osin hankalaksi. Parannettavaa oli yleisesti tyytyväisyydessä, koska haastateltavista vain noin 50 % oli tyytyväisiä työhönsä (liite 1) ja koki työllään olevan merkitystä (kuviot 10 ja 11). Huomionarvoista on kuitenkin se, että harvemmin kaikki ovat täysin tyytyväisiä.

Kuvio 10. Onko työlläsi merkitystä?

Kuvio 11. Oletko tyytyväinen työhösi?

5.1 Omat kokemukset

Omat kokemukseni vuokratyöstä logistiikka-alalla ovat pääsääntöisesti positiiviset. Vuokratyö on mahdollistanut työnteon opiskeluideni ohella, ja työaikoihin on saanut itse vaikuttaa. Palkkaus on työnkuvaan nähden mielestäni hyvä, eikä työ itsessään ole ollut niin kuormittavaa, että se olisi vaikuttanut opintomenestykseen.

Tietyt ongelmat, joita muut haastateltavat kertoivat kokeneensa, voin itsekin vahvistaa. Informaation kulku työyhteisön sisällä on ollut aika ajoin puutteellista, ja työvuorojen määrä on ollut epäselvää, mutta näen näiden haasteiden olleen ajankohtaisia lähinnä syksyllä 2018, jolloin en pystynyt tekemään täyttä viikkoa opiskeluideni takia, toisin kuin keväällä 2019.

6 PÄÄTELMÄ

Kokonaisuudessaan voidaan todeta, että tulevaisuudessa vuokratyön näkymät tulevat kasvamaan logistiikassa ja muillakin aloilla. Vaikka lähteviä työntekijöitä on runsaasti, on myös uusia, tulevia työntekijöitä paljon. Suomessa ihmiset kouluttautuvat korkeasti, ja näin ollen väli- ja osa-aikaisten töiden kysyntä on suurta. Vuokratyö tarjoaa tähän hyvät mahdollisuudet.

Vaikka ongelmia ilmenee vuokratyön parissa vielä laajalti, on muistettava myös sen monet hyvät puolet. Työ voi toimia kouluttautumattomalle tai työelämäänsä vasta aloittelevalle henkilölle ponnahduslautana, sillä tarjolla on kuitenkin edes epäsäännöllistä työtä sekä mahdollisuuksia kehittyä.

Tutkielmasta olisi saanut monipuolisemman, jos olisin haastatellut enemmän logistiikka-alalla työskenteleviä vuokratyöntekijöitä laajemmalta työkentältä. Näin mielipiteissä ja kommentteissa olisi voinut olla enemmän hajontaa, mikä olisi vaikuttanut kokonaiskuvaan alasta.

Tulosten perusteella suurimmaksi ongelmaksi voisi nostaa epätietoisuuden koskien työvuorojen määrää, työaikoja ja työpisteen sijaintia. Omalla työpisteelläni törmäsin seuraavaan ongelmaan: kiireisenä aikana tilattiin ylimääräinen työntekijä, joka oli ensimmäistä kertaa kyseisellä työpisteellä. Käyttäjäryityksen työnjohto ei tunnistanut uutta työntekijää eikä ollut tietoinen tämän ammattitaidosta, vaikka työntekijä olikin pätevä ja hänellä oli logistiikka-alan kokemusta. Työpäivä kului hyvin yksinkertaisissa ja helpoissa tehtävissä, vaikka potentiaalia olisi ollut muuhunkin. Myös tilaajaryityksellä olisi ollut tarvetta muunlaiseen apuun, mutta informaation puutteen takia asia oli jäänyt epäselväksi. Esimerkin avulla voidaan todeta vuokratyön kolmikantasuhde ongelmalliseksi toimivan viestinnän osalta, koska tietoa vuokratun työntekijän pätevyydestä ei ollut. Lisäksi informaatio hetkellisistä muutoksista ei kantautunut jokaiselle työyhteisön jäsenelle, ja siksi asioita jouduttiin korjaamaan jälkikäteen.

LÄHTEET

- Alfapal 2018. Henkilöstövuokrauksen edut ja ongelmat. Viitattu 1.6.2019 <http://www.alfapal.fi/tyoelama/henkilostovuokraus/>.
- Ammattikoulut. Logistiikan ammatillinen koulutus. Viitattu 4.5.2019. <https://www.ammattikoulut.fi/koulutushaku/logistiikka>
- Enersense 2018. Vuokratyövoiman uskotaan lisääntyvän suomalaisessa teollisuudessa – työvoimapulaa helpotetaan parantamalla työntekijöiden mielikuvia vuokratyöstä. Viitattu 18.5.2019 <https://www.enersense.fi/fi/sijoittajat/lehdist%C3%B6tiedotteet/vuokraty%C3%B6voiman-uskotaan-lis%C3%A4%C3%A4ntyv%C3%A4n-suomalaisessa-teollisuudessa%C2%A0-%E2%80%93>.
- Lehtonen, T. Henkilöstövuokraus työntekijän mahdollisuutena. Viitattu 13.5.2019. http://www.ammattinetti.fi/artikkelit/detail/49_artikkeli
- Manpower 2019. Vuokratyö teollisuuden ja logistiikan osaajapulan ratkaisijana. Viitattu ja lainattu 25.5.2019 <https://www.manpower.fi/asiakas/fin/palvelumme/teollisuus--logistiikka/>.
- Pam 2018a. Vuokratyö > Työturvallisuuslaki. Viitattu 30.4.2019 <https://www.pam.fi/wiki/vuokratyo.html>.
- Pam 2018b. Työvaatteet ja työkengät Viitattu 30.4.2019 <https://www.pam.fi/wiki/tyovaatteet-ja-tyokengat.html>.
- Pam 2018. Vaarojen tunnistaminen ja riskinarviointi. Viitattu 30.4.2019 <https://www.pam.fi/wiki/vaarojen-tunnistaminen-ja-riskinarviointi.html>.
- Ruottinen, M. 2010. Vuokratyön sääntely. Opinnäytetyö. Liiketalous, Liiketalouden koulutusohjelma Yritysten ja taloushallinnon juridiikka. Lappeenranta: Saimaan ammattikorkeakoulu. Viitattu 15.5.2019 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/22707/Ruottinen_Mirja.pdf?sequence=1
- Transval. Sisälogistiikan edelläkävijä. Viitattu 20.5.2019 <https://www.transval.fi/sisalogistiikka-edellakavija/>.
- Työsuojelu 2016. Vuokratyö. Viitattu 18.5.2019 <https://www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/vuokratyo>.
- Työnhakijalle: Vuokratyöfirmat (LISTA) ja vuokratyöpaikat – parhaat vinkit työnhakuus. Viitattu 10.5.2019. <http://tyonhakijalle.com/vuokratyofirmat-yksi-hakemus-monta-tyonantajaa/>.
- Työsuojelu 2016. Vuorotyö. Viitattu 10.5.2019 <https://www.tyosuojelu.fi/tietoa-meista/asiointi/luvat-ja-ilmoitukset/vuoroty>
- Työterveyslaitos. Vuorotyö. Viitattu 3.5.2019 <https://www.ttl.fi/tyontekija/tyoaika/vuoroty/>.
- Vuokratyöopas 2019. Vuokratyöopas. Viitattu 28.4.2019 <http://www.vuokratyoopas.fi/>.

Vuokratyöntekijöiden haastattelukysymykset

Koetko, että sinulla on mahdollisuuksia edetä urallasi vuokratyön kautta?

Kyllä En En osaa sanoa

Oletko tyytyväinen työhösi?

Kyllä En Osittain En osaa sanoa

Oletko kouluttautunut logistiikka-alalle?

Kyllä En

Oletko tyytyväinen vuokratyöryhtymiseen?

Kyllä En Osittain En osaa sanoa

Sujuuko informaatio työntekijän ja tilaajayrityksen välillä?

Kyllä En Osittain En osaa sanoa

Koetko, että sinua kohdellaan reilusti?

Kyllä En Osittain En osaa sanoa

Ovatko talon omat työntekijät sinun ”yläpuolellasi”?

Kyllä En Osittain En osaa sanoa

Oliko helppoa/nopeaa päästä töihin vuokratyöryhtymisen kautta?

Kyllä Ei EOS

Kuinka kauan olet ollut vuokratöissä?

0-2v 2-4v 4-6v 6-8v 8-10v

Vaihtuuko työpaikan sijainti usein?

Kyllä Ei Joskus

Suosittelisitko vuokratyötä logistiikka-alalla?

Kyllä En En osaa sanoa

Oletko ollut monessa eri vuokratyörytyksessä?

Kyllä _____ En

Onko palkanmaksun kanssa ilmennyt ongelmia?

Kyllä Ei Joskus

Koetko, että työlläsi on merkitystä?

Kyllä En Osittain En osaa sanoa

Koetko saaneesi riittävän perehdytyksen eri työpisteissä?

Kyllä En Osittain En osaa sanoa

Oletko saanut mielestäsi riittävästi töitä?

Kyllä En En osaa sanoa

Koetko, että palkkasi on riittävä työnkuvaasi nähden?

Kyllä En En osaa sanoa

Onko työsi henkisesti tai fyysisesti raskasta?

Henkisesti Fyysisesti Molemmat Ei

Sujuuko informaatio työntekijän ja vuokratyörytyksen välillä?

Kyllä En Osittain En osaa sanoa

Millaista työpäivää teet?

Kiinteä vuoro Kaksivuorotyö Kolmivuorotyö